

בש"פ 7793/20 - עיד אבו גנאם נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 7793/20

לפני: כבוד השופט י' עמית

העורר: עיד אבו גנאם

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת 28374-08-20 מיום 27.10.2020 שניתנה על ידי כב' השופט ע' דוריאן-גמליאל

תאריך הישיבה: ב' בכסלו התשפ"א (18.11.2020)

בשם העורר: עו"ד נביל זינאתי

בשם המשיבה: עו"ד מירי קולומבוס

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ע' דוריאן-גמליאל) במ"ת 28374-08-20 מיום 27.10.2020, במסגרתה הורה על מעצר העורר עד תום ההליכים נגדו.

1. ביום 13.8.2020 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירה של שוד מזוין (לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק)), ועבירה של שיבוש מהלכי משפט (לפי סעיף 244 לחוק).

לפי כתב האישום, העורר פרסם ברשת הפייסבוק מודעה למכירת חלקי חילוף לאופנועים, וזאת כדי לאתר

קורבן לביצוע שוד. בעקבות הפרסום, ביום 28.7.2020 פנה א"א (להלן: המתלון) לעורר דרך הפייסבוק, ומסר לו את מספר הטלפון הנייד שלו לצורך תיאום רכישה כאמור. העורר התקשר למתלון והשניים קבעו להיפגש בסמוך לספרייה העירונית בלוד. העורר הגיע למקום המפגש כשהוא מצויד בסכין מטבח עטופה בנייר שהחביא במכנסיו, ופגש במתלון שהגיע בקטנוע. העורר התיישב במושב הנוסע של הקטנוע והחל לכוון את המתלון לעבר מקום מבודד, בטענת שווא לפיה הם בדרך למחסן חלקי חילוף. בשלב מסוים הורה העורר למתלון להיכנס לשביל כורכר המוביל לאזור מבודד בשטח פתוח, ובהגיעם לשטח הפתוח, הורה העורר למתלון לעצור את הקטנוע, בטענת שווא כי עליהם להמשיך ברגל. משידד המתלון מהקטנוע, שלף העורר את הסכין והסיר ממנה את הנייר, הצמיד אותה בסמוך לצווארו של המתלון והורה לו להוציא את כל הכסף שברשותו. המתלון מסר את ארנקו לעורר, שלקח מהם סכום של 400 ₪. העורר גם הורה למתלון לפתוח את התא שמתחת למושב הקטנוע ולחפש בו דברים נוספים יקרי ערך, ואיים עליו שאם ימצאו כאלה – ידקור אותו ברגלו. בהמשך לקח העורר מהמתלון את מכשיר הטלפון שלו, לאחר שהורה למתלון למחוק ממנו כל זכר לתקשורת ביניהם. העורר הורה למתלון לעזוב את המקום, והלה עשה כן. בהמשך מחק העורר מרשת הפייסבוק את התכתביותיו עם המתלון, כדי להסתיר את מעשיו.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצר העורר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

ביום 26.8.2020 התקיים בפני בית משפט קמא (כב' השופטת ד' עטר) דיון בבקשת המעצר, במסגרתו הסכים העורר לקיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר. בית המשפט הורה על דחיית הדיון לצורך קבלת תסקיר שירות מבחן ודו"ח היתכנות לאיזוק אלקטרוני.

ביום 17.9.2020 התקבל תסקיר שירות מבחן (להלן: התסקיר הראשון), ממנו עלה כי העורר, בן 22, נשוי ואב לילדה, לא עבד טרם מעצרו בשל בעיות בריאותיות כרוניות ומצוי בחוב לבנק. שירות מבחן התרשם כי העורר סובל מקשיים תפקודיים ובריאותיים ומקשיי פרנסה, ומגלה תלות בבני משפחתו, בעיקר באמו. צוין כי העורר מתנהל באופן בלתי בוגר, מתקשה לקחת אחריות על התנהלותו, הגם שהוא מורתע מהליך המעצר באופן משמעותי. עוד צוין כי בעבר לא היו אינדיקציות להתנהגות פוגענית ואלימה מצד העורר כלפי סביבתו; כי הוא אינו מאופיין בדפוסים אלימים מושרשים; וכי אינו מבטא עמדה טעונה כלפי המתלון. לנוכח זאת, שירות מבחן התרשם שהסיכון להישנות התנהלות אלימה מצד העורר נמוך. עם זאת, שירות מבחן התרשם כי העורר מצוי בנסיגה בשנה האחרונה וממוקד בצרכיו הכלכליים, באופן המגביר סיכון למעורבות שולית ולביצוע עבירות נוספות. באשר למערך הפיקוח, שירות המבחן מצא את אמו של העורר כמתאימה לתפקיד הפיקוח, אך ציין כי לא ניתן לאשרה כמפקחת יחידה, וכי מקום מעצר הבית לא אושר על ידי מנהלת האיזוק. לכן, לא הומלץ על שחרור העורר ממעצר או על המשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני, אך צוין כי אם יוצגו מפקחים נוספים ויוסדר מקום האיזוק, תיבחן אפשרות להמשך מעצרו בפיקוח אלקטרוני.

ביום 26.10.2020 הוגש תסקיר מעצר משלים, במסגרתו ציין שירות מבחן כי אביו של העורר, אשת דודו וחברת משפחה, נמצאו גם הם מתאימים לתפקיד הפיקוח; וכי שהותו במעצר בפיקוח אלקטרוני בבית דודיו, בפיקוח המפקחים שאושרו, תסייע באופן הטוב ביותר להפחתת הסיכון במצבו. שירות מבחן המליץ אפוא על המשך מעצרו של העורר בפיקוח אלקטרוני בתנאים הנ"ל, ועל הטלת צו פיקוח מעצר למשך שישה חודשים.

3. בהחלטתו מיום 27.10.2020 הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד תום ההליכים נגדו. בית המשפט קבע כי לנוכח דמותו של העורר, כפי שהיא משתקפת מהתסקיר הראשון, לא ניתן לקבל את המלצת שירות המבחן. צוין

כי המעשה המיוחס לעורר הוא חמור – העורר פיתה במרמה את קורבנו ולא נרתע מלאיים בסכין בצמוד לבשר החי, והשלים את מזימת השוד. צוין כי מעשים אלו, לצד השמדת הראיות, מלמדים על רמת מסוכנות גבוהה, ועל כך שהעורר מסוגל לבצע מעשים קיצוניים כתוצאה מלחץ כלכלי, ולפי התסקיר הראשון – לחץ זה לא נעלם ועתיד להחריף. עוד נקבע כי לא ניתן ליתן אמון בעורר, שכן הוא אינו שוקל את מעשיו ואת השלכותיהם ומסוגל לנהוג במרמה והסתרה; וכי התרשמות שירות מבחן, בדבר היעדר דפוסים אלימים מושרשים, אינה עולה בקנה אחד עם המעשה עצמו. נקבע שעל אף גילו הצעיר של העורר, לא ניתן לשחררו למעצר או להעבירו לפיקוח אלקטרוני, שכן לא יהיה בכך כדי לספק מענה ראוי לרמת הסיכון.

4. העורר טען כי אמנם העבירות המיוחסות לו חמורות, אך אינן מחייבות קביעה שאף חלופה לא תסכון, כפי שקבע בית משפט קמא; כי בית המשפט מחויב היה לבחון קיומה של חלופת מעצר מתאימה; כי הקביעה לפיה מסוכנות העורר אינה ניתנת לאיון מתעלמת מנתוני האישיים ומקביעותיו המקצועיות של שירות מבחן; כי בית המשפט לא נתן "נימוק טוב" לסטייה מהמלצת שירות מבחן, שנדרש לפי הפסיקה, ובמיוחד בתקופת משבר הקורונה.

5. לא אכחד כי עניינו של העורר הוא גבולי. מחד גיסא, מאפייני העבירה הם חמורים ביותר, ועמד על כך בית משפט קמא בהחלטתו. מאידך גיסא, למערער עבר פלילי לא מכביד במיוחד, הכולל שתי הרשעות, האחת בגין היזק לרכוש במזיד והשנייה בגין הפרעה לעובד ציבור. העורר שוהה במעצר מזה כשלושה חודשים, זו הפעם הראשונה בחייו, ויש לקוות כי הפעם הפנים את לקחו. כאמור, אף שירות המבחן ציין בתסקירו כי העורר מורתע באופן משמעותי מהליך המעצר וכי הסיכון להישנות התנהלות אלימה מצדו היא נמוכה.

לאור זאת, מצאתי כי במישור העקרוני ניתן להפיג את המסוכנות המיוחסת לעורר בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני. ברם, לשם כך יש לבחון את החלופה הקונקרטית המוצעת, לרבות המפקחים, ואת מידת התאמתה למידותיו של העורר.

אשר על כן, אני מורה על החזרת התיק לבית משפט קמא על מנת שיבחן את המפקחים המוצעים, וככל שאלה יימצאו מתאימים, יפעל כחוכמתו "לתפירת חליפת" החלופה.

ניתנה היום, ד' בכסלו ה'תשפ"א (20.11.2020).

ש ו פ ט